

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/370
KARAR NO : 2021/421
KARAR TR : 05/07/2021

ÖZET: Basın lan Kurumu ube müdürüken görevinden ayrılan davacının kıdem tazminatı istemiyle açtı ı davanın DAR YARGI YER NDE çözümlenmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : M.E.S.
Vekili : Av. M.C.G.
Davalı : Basın lan Kurumu
Vekili : Av. G.T.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili; Basın lan Kurumu Antalya ube Müdürü olarak görev yaparken mevzuata aykırı biçimde Mardin'e atanan müvekkilinin i akdini haklı nedenle bildirimsiz olarak feshetti ini, buna ra men davacı hakkında 10 gün özürsüz i e gelmedi i gerekçesiyle disiplin soru turması açılarak görevine son verildi ini ancak tazminat ve di er alacaklarının ödenmedi ini iddia ederek kıdem tazminatı ve yıllık izin ücreti alacaklarının tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmı tır.

II. UYU MAZLI A L K NBA VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

2. Antalya 5. Mahkemesi, E.2014/524, K.2015/629 sayılı dosyada 25/11/2015 tarihinde " *davanın kısmen kabulüne*" karar vermi , dosya temyiz edilmi tir.

3. Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, 27/11/2019 tarihli ve E.2019/6705, K.2019/21034 sayılı ilamıyla kararın bozulmasına hükmederek dosyayı mahalline iade etmi tir. Bozma kararının gerekçesinin ilgili kısmı öyledir:

"...195 sayılı Basın lan Kurumu Te kiline Dair Kanun'un 1 inci maddesinde davalı Kurumun "kamu tüzel ki ili ini haiz" oldu u; 4 üncü maddesinde "Kurum organlarının Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Genel Müdürlük ve ubelerden" ibaret bulundu u; 12 inci maddesinde "Genel Müdürlük, Genel Müdür ile lüzumu kadar memur ve müstahdemden terekkiüp" edece i; 13 üncü maddesi ubelerin "Genel Müdürlü ün mahalli te kilatları" oldu u ile "Genel Müdürlü ün talimatı dairesinde görev ifa" edece i hükümlerini havidir.

Buna göre davalı Basın lan Kurumu Genel Müdürlü ü 'nün kanun ile kurulmu kamu tüzel ki ili ini haiz bir idare oldu u açıktır.

Yine anılan Kanununun 53 üncü maddesinde, Basın lan Kurumu Genel Kurulu tarafından, bu Kanuna müstenit i lerin yürütme tarzını göstermek üzere bir yönetmelik yapılaca ı ve bu yönetmeli in de Resmî Gazete'de yayımlanaca ı açıkça kural altına alınmı tir.

Böylelikle Basın lan Kurumu Genel Müdürlü ü'ne ba lı olarak çalı an Genel Müdürlük ve ube personeli, 195 sayılı Kanun gere ince Basın lan Kurumu Genel Kurulu tarafından çıkarılan Basın lan Kurumu Yönetmeli i hükümlerine tabi olarak i e alınmakta, görevlendirilmekte, hak ve yükümlülöklere sahip olmakta ve i ine son verilebilmektedir.

Dosya içeri ine göre de davacı, 195 sayılı Kanun ve Basın lan Kurumu Yönetmeli i hükümlerine göre atanmı , kadro, kıdem, unvan, görev yeri ve yetkilerini bu hükümler çerçevesinde belirlenmi tir. Taraflar arasında yazılı veya sözlü bir i sözleşme yapılmamı , davacı i e 195 sayılı Kanun çerçevesinde Basın lan Kurumu Genel Müdürünün teklifi ve Yönetim Kurulu'nun karar ile ba lamı , bütün i artları da (görev yeri de i ikli i, görev yeri de i ikli ine kar ı itirazları, i e gelmemesi üzerine yürütülen i lemler, hakkındaki disiplin soru turması, görevlendirme, ücret belirleme, terfi, atama vs.) Basın lan Kurumu Genel Kurulunca kabul edilen ve Resmî Gazete 'de yayımlanan Basın lan Kurumu Yönetmeli i ile belirlenmi tir.

Nitekim davacının haksız feshine dayanak etti i i lem de Basın lan Kurumu Yönetmeli i'nin 56 ncı maddesinin ikinci fıkrası mucibince tesis edilen görev yeri de i ikli i i lemi yani tayin kararıdır ki bu bir idari i lem olup, sonuçlarının ortadan kalkması da ancak dare Mahkemesinde açılacak iptal davası ile mümkündür. Öyle ki davacı da dava dilekçesinde, feshin dayana ı görev yeri de i ikli i i leminin yani bireysel i lemin hukuka aykırılı nın gerekçesi olarak da genel düzenleyici i lem mahiyetinde olan Basın lan Kurumu Yönetmeli i 'nin üst hukuk normlarına aykırılı nı göstermi tir. Bu durumda davacının hukuka aykırı oldu unu iddia etti i i lem ve dayana ı düzenleyici i lemin yani Yönetmeli in iptalini ancak idari yargı mercilerinden talep edebilece i de açıktır.

Netice itibariyle yukarıdaki yer verilen mer'i mevzuat hükümleri ve açıklamalar dikkate alındı nda, taraflar arasındaki uyu mazlı nın çözüm yeri idari yargı olup, Mahkemece 'dava dilekçesinin yargı yolunun caiz olmaması nedeni ile usulden reddine' karar verilmesi gerekirken uyu mazlı nın esası hakkında karar verilmesi hatalı olup, bozmayı gerektirmi tir"

4. Antalya 5. Mahkemesi, E.2019/700, K.2020/191 sayılı dosyada bu kez bozma ilamı do rultusunda "*Dava dilekçesinin yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle usulden reddine*" 11/03/2020 tarihinde karar vermi , söz konusu kararın temyizde onanarak 21/01/2021 tarihinde kesinle ti i anla ılımtır

5. Davacı vekili bu kez benzer taleple idari yargı yerinde dava açmı tır.

B. dari Yargıda

6. Antalya 2. dare Mahkemesi, 06/04/2021 tarihli ve E.2021/204 sayılı kararına istinaden, 2247 sayılı Uyu mazlık Mahkemesi'nin Kurulu ve leyi i Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için 07/05/2021 tarihli ve E.2021/204 sayılı üst yazı ile Uyu mazlık Mahkemesine ba vurmu tur. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı öyledir:

"...506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 2. maddesinde "Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç i veren tarafından çalı tırılanlar bu kanuna göre sigortalı sayılırlar" denilmi , aynı Yasanın "Uyu mazlıkların Çözüm Yeri" Ba lıklı 134. Maddesinde, "Bu kanunun uygulanmasından do an uyu mazlıklar, yetkili i mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür" hükmüne yer verilmi ; 506 sayılı yasa hükümleri 01.10.2008 tarihinde yürürlü e giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sa lık Sigortası Kanununun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılmı tır. 5510 sayılı Kanunun 3.maddesinde; kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken ki i sigortalı olarak tanımlanmı ; 79. madde ile ba layan Dördüncü Kısmında, primlere ili kin hükümlere yer verilmi ; 101. maddesinde "Bu kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyu mazlıklar Mahkemelerinde görülür" denilmi tir.

Öte yandan, 4857 sayılı Kanunu'nun 1.maddesinde, Kanunun amacının, i verenler ile bir i sözleşme dayanarak çalı tırılan i çilerin çalı ma artları ve çalı ma ortamına ili kin hak ve sorumluluklarını düzenlemek oldu u belirtilmi ; " Sözleşme, Türleri ve Feshi" hususuna Kanunun 8.maddesi ve devamında; kıdem tazminatı, ücretli izin, bildirim

süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ilişkin hususlara ise, Kanunun de i ik maddelerinde yer verilmi tir.

Di er taraftan; 5521 sayılı Mahkemeleri Kanununun 1. maddesinde, “ Kanunu’na göre i çi sayılan kimselerle (o kanunun de i tirilen ikinci maddesinin Ç, D ve E fıkralarında istisna edilen i lerde çalı anlar hariç) i veren veya i veren vekilleri arasında i akdinden veya i Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından do an hukuk uyu mazlıklarının çözümlenmesi ile görevli olarak lüzum görülen yerlerde i mahkemeleri kurulur.

Bu mahkemeler:

B) ç i Sigortaları Kurumu ile sigortalılar veya yerine kaim olan hak sahipleri arasındaki uyu mazlıklardan do an itiraz ve davalara da bakarlar.

mahkemesi kurulmamı olan yerlerdeki bu davalara o yerde görevlendirilecek mahkeme tarafından, temsilci üyeler alınmaksızın, bu kanundaki esas ve usullere göre bakılır. Fiili ve hukuki imkansızlıklar dolayısıyla i mahkemesinin toplu olarak görevini yapamadı ı hallerde de yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır. Birden fazla i mahkemesi bulunan yerlerde, sosyal güvenlik hukukundan kaynaklanan davaların görülece i i mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından belirlenebilir.” denilmi tir.

Dava dosyasının incelenmesinden. Basın lan Kurumu Genel Müdürlü ü Antalya ube Müdürlü ü’nde ube müdürü olarak görev yaparken Mardin ube Müdürlü ü’ne atanana, ancak bu görev yeri de i ikliminin hukuka aykırı oldu u iddia olunarak 4857 sayılı Kanunu’nun 24/2. maddesi gere ince i akdini bildirimsiz olarak fesheden davacı tarafından; imdilik 34.542,33 TL kıdem tazminatı alaca ının fesih tarihi olan 02.06.2014 tarihinden itibaren i leyecek en yüksek banka mevduat faiziyle birlikte tahsili istemiyle bakılan davanın açıldı ı anlaşılmaktadır.

Buna göre; davacının statüsü dikkate alındı ında ve i mevzuatından kaynaklanan talepleri gözetildi inde; uyu mazlı ın, görüm ve çözümünde adli yargının görevli oldu u sonucuna varılmı tir...”

III. LG L HUKUK

7. 195 sayılı Basın lan Kurumu Te kiline Dair Kanun’un 1. maddesinde Kurumun “kamu tüzel ki ilini haiz” oldu u; 4. maddesinde “Kurum organlarının Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Genel Müdürlük ve ubelerden” ibaret bulundu u; 12. maddesinde “Genel Müdürlük, Genel Müdür ile lüzumu kadar memur ve müstahdemden terekküp” edece i; 13. maddesinde ubelerin “Genel Müdürlü ün mahalli te kilatları oldu u ve Genel Müdürlü ün talimatı dairesinde görev ifa edece i” 53. maddesinde “Basın lân Kurumu Genel Kurulu tarafından, bu kanuna müstenit i lerin yürütme tarzını göstermek üzere bir yönetmelik yapılaca ı” hükümlerine yer verilmi tir.

8. 12/12/1997 tarihli ve 23198 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlü e giren Basın lan Kurumu Yönetmeli inin 48. maddesinde “ ube te kilâtının ba ının ube müdürü” oldu u, “ ube müdürünün ve ubedeki di er memurların temsil, imza, görev ve yetkilerini Genel Müdüriün belirledi i” 50. maddesinde “Basın lân Kurumu te kilâtında ücretle çalı an görevliler memurlar, müstahdemler ve hizmetliler” olarak sayılmı , 51. maddede “memurlar ve müstahdemlerin atama yönteminin 195 sayılı Kanun’un 12 nci maddesinde gösterilenler” oldu u ve “bunlara ödenecek ücretlerin Genel Kurul’un onaylayaca ı Kurum Ücret Tablosu ile saptanaca ı” belirtilmi tir.

9. Yönetmeli in 56.maddesi öyledir:

Memur ve müstahdemler ile mukaveleli ve aylıklı geçici hizmetliler (yan kurulu lardaki mevsimlik hizmetliler hariç) 195 sayılı Kanunun 12 nci maddesindeki usûle göre göreve alınır ve aynı usûlle görevlerine son verilir. Sakatlık, ya lılık, hastalık veya ba ka sebeplerle görevini gerekti i gibi yapamayanlar hakkında da aynı esas uygulanır. Bu Yönetmeli in 62 nci maddesinin be numaralı bent hükmü saklıdır.

Genel Müdür Yardımcıları, Genel Müdürlük Servis Müdürleri ve Übe Müdürleri kadrosunda çalışan memurları kendi kadro ve maaşlarıyla, hizmet gereği olarak gerekli görülecek yer ve görevlerde çalıştırmaya Genel Müdürün teklifiyle Yönetim Kurulu yetkilidir.

10. Aynı yönetmeliğin 73. maddesi ise şöyledir:

“Kurumda çalışan memur ve müstahdemlerin yaş hadleri, yaşlılık aylığı, kıdem ve ihbar tazminatı ile bazı sosyal haklarında aşağıdaki hükümler uygulanır.

1. Yaş hadleri: Kurumda çalışan Genel Müdür dahil memur ve müstahdemlerin görevleri ile ilgili 65 yaşını doldurdukları tarihte kesilir. 65 yaşını dolduranların açıktan veya naklen atamaları yapılamaz.

2. Yaşlılık aylığı: Şube başkanı olarak yaşlılık aylığı bağlanması talebinde, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 81 inci ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 28 inci maddesindeki yaş sınırları ve çalışmaya süreleri dikkate alınır.

3. Kıdem ve ihbar tazminatı: Hizmet akdi sona erdirilen Kurum personeline, 4857 sayılı Kanununun geçici 6 nci maddesinde belirtilen kıdem tazminatı fonuna ilişkin kanunun yürürlüğe gireceği tarihe kadar 1475 sayılı Kanununun 14 üncü maddesine göre kıdem tazminatı ile ihbar sürelerine uyulmaması halinde 4857 sayılı Kanununun 17 nci maddesine göre ihbar tazminatı ödenir. Kurumla olan ilişkisi emeklilik veya ölüm sebebiyle sona eren ve 4857 sayılı Kanununa tâbi olmayan personele de Kurumda çalışmaları her yıl için kıdem tazminatı verilir. Yönetmeliğin 62 nci maddesinin (5) numaralı bendi gereğince görevden çıkarılanlara bu ödemeler yapılmaz. 1475 sayılı Kanununun 14 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında ve 3346 sayılı Kanunun 2 nci maddesinde belirtilen kamu kurumlarında geçen süreler, kıdem tazminatına esas olacak sürenin hesabında dikkate alınır. Uygulamaya ilişkin esaslar ve artılar, 4857 sayılı Kanunun hükümleri çerçevesinde Genel Kurul Kararı ile belirlenir.

4. Sosyal haklar: Kurumun oluşturacağı ve yöneteceği her türlü sosyal hizmetlerden yararlanma esasları ve artıları, Yönetim Kurulunca belirlenir.(...)”

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk inceleme

11. Uyuşmazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler Ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/07/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başkanlık bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın incelenmesi

12. Raportör-Hâkim Engin SELMOĞLU'nun, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başkan Savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇETİNKAYA ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüldüğü anlaşıldı:

13. Dava, Başbakanlık Kurumu Genel Müdürlüğü Antalya Übe Müdürü İken Mardin Übe Müdürlüğü'ne tayin edildikten sonra, atanma emrinin hukuka aykırı olduğu gerekçesiyle görevinden ayrılan davacının tazminat istemiyle açılmıştır.

14. Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden anlaşıldığı üzere davalı Kurum kamu tüzel kişiliğini, çalışanları da kamu personeli niteliğindedir. Davacı ile davalı Kurum arasında bir sözleşme bulunmayıp, Kurum çalışanlarının göreve alınmaları, görevlerinin sona ermesi, disiplin hükümleri ile mali ve sosyal hakları mevzuatla düzenlenmiştir. Davacının talep ettiği kıdem tazminatı kavramı hukukun dışındaki bir kavram olmakla birlikte, kurum personeline ödenecek kıdem tazminatı hakları ve hesaplanması da Kurum Yönetmeliği ile düzenlenmiştir. Davalı her ne kadar noterlik vasıtasıyla haklı nedenle fesih bildiriminde bulunarak işten ayrılmış olsa da kamu görevlisi için bunun hukuk alemindeki karşılığı işten istifa müessesesidir. Davacının yönetmelikle belirlenen kıdem tazminatına hak kazanıp kazanmadığının belirlenmesi için öncelikle istifasına dayanak gösterdiği tayini leminin hukuka uygunluğunun denetlenmesi gerekmektedir. Davacı hukuka aykırı olduğunu iddia ettiği bu işlemin iptalini ancak idari yargı mercilerinden isteyebileceğinden davacının yönetmelik kapsamında kıdem tazminatını hak edip etmediği ve tazminat hesaplaması ancak tayini leminin hukuka aykırılığının tespiti halinde mümkün olacaktır. Bu sebeplerle tarafların tabi oldukları mevzuat hükümleri ve hukuki statüleri nazara alındığında davanın idari yargı yerinde görüleceği kuşkusuzdur.

15. Belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Antalya 2. derece Mahkemesinin 06/04/2021 tarihli ve E.2021/204 sayılı başvurusunun reddine karar verilmesi gerekmektedir.

V. HÜKÜM

Açıklanan nedenlerle;

A. Davanın çözümünde DAR YARGI YERİNİN GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Antalya 2. derece Mahkemesinin 06/04/2021 tarihli ve E.2021/204 sayılı gönderme kararına istinaden yaptığı BAŞVURUNUN REDDİNE,

05/07/2021 tarihinde, OY BİRLİKLE KARAR OLARAK karar verildi.

Başkan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
Mehmet
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Birol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN